

**НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНОЇ
СПРОМОЖНОСТІ ЮРИДИЧНИХ СЛУЖБ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ:
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ**

Зломинога Валерій Михайлович

*аспірант кафедри конституційного та адміністративного права,
Запорізький національний університет
м. Запоріжжя, Україна*

Для наукового визначення та аналізу компетенції юридичних служб органів місцевого самоврядування (ОМС) необхідно врахувати низку методологічних зауважень, які зумовлені прогалинами у чинному законодавстві України та особливостями нормативної практики, до яких необхідно віднести: відсутність прямого законодавчого визначення (правовий статус і компетенція юридичних служб ОМС на рівні законодавства чітко не врегульовані, при цьому у жодному з базових нормативно-правових актів, що регулюють діяльність органів місцевого самоврядування, не міститься профільного документа, який би визначав засади організації та функціонування юридичної служби в ОМС); застосування аналогії закону (у розрізі застосування до них положень Постанови Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2008 року № 1040 «Про затвердження Загального положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації», з урахуванням змін, внесених Постановою № 536 від 13 червня 2012 року; цей акт, хоч і не має прямого відношення до ОМС, містить універсальні підходи до організації діяльності юридичних служб, зокрема щодо: проведення правової експертизи проєктів нормативно-правових актів; покращення редакційної якості підготовки документів; підвищення ефективності правового супроводу діяльності установ); локальна нормотворчість як інструмент заміщення правової прогалини, що обумовлена відсутністю Типового положення про юридичну службу ОМС, що вимагають розробки на місцевому рівні власних локальних нормативних актів, в яких: частково або повністю запозичувалися норми згаданого Положення № 1040; відбувалося адаптування функцій юридичної служби до місцевих потреб і контексту; встановлювалися специфічні обов'язки та механізми взаємодії в структурі виконкому чи ради.

Попри відсутність прямої дії, поширення норм Положення № 1040 на юридичні служби ОМС можна вважати обґрунтованим, оскільки:

функції юридичних служб органів виконавчої влади та юридичних підрозділів ОМСВ значною мірою збігаються за змістом; обидві категорії органів здійснюють виконавчо-розпорядчу діяльність, яка вимагає постійного правового супроводу; загальні принципи діяльності юридичних служб – законність, професійність, системність – є універсальними.

В умовах законодавчої невизначеності компетенція юридичних служб ОМС формується переважно на основі аналогії закону, локального регулювання та практичної доцільності. Це свідчить про необхідність: законодавчого врегулювання статусу юридичної служби в системі ОМС; розробки та затвердження Типового положення про юридичну службу органу місцевого самоврядування; забезпечення методичної та нормативної уніфікації підходів до правового супроводу діяльності ОМС на всій території України.

Зазначене обумовлюється доцільність внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2008 р. № 1040 «Про затвердження Загального положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади» [1]:

доповнити пункт 1 таким словосполученням: «та органів місцевого самоврядування (далі - адміністративний орган)».

Такі зміни до чинного законодавства України усунуть існуючі прогалини у нормативно-правому регулюванні діяльності юридичних служб ОМС, що підвищить їх ефективність функціонування.

Виконання просвітницької функції та повноважень ЮС ОМС пов'язується із її участю у правових семінарах, тренінгах, інформаційних зустрічах, що пов'язуються із організацією внутрішніх навчань для працівників ОМСВ; а також проведенням заходів для громадськості щодо прав людини, доступу до публічної інформації, участі у місцевому самоврядуванні тощо [2, с. 233-235].

Вбачається, що підвищенню ефективності із здійснення інформаційно-просвітницьких повноважень ЮС ОМС сприятиме налагодження її взаємодії з закладами освіти та молодіжними організаціями, що передбачає їх залучення до участі у заходах з правової освіти школярів, студентів, молоді; підтримки ініціатив, спрямованих на формування активного громадянства та правової свідомості, наданні роз'яснень рішень ОМС для громадян, що дозволить на належному рівні забезпечення доступності розуміння нормативно-правових актів ради та виконавчих органів, а також проведення інформаційних кампаній з роз'ясненням нових рішень, які впливають на життя громади (наприклад, тарифна політика, реєстрація майна, порядок подання звернень тощо) [3, с. 131-138].

Правопросвітницька діяльність юридичної служби ОМС сприяє: реалізації конституційного права громадян на правову інформацію; підвищенню ефективності функціонування ОМС; зменшенню правових конфліктів через запобігання непорозумінням; розвитку відкритого та партнерського управління громадою.

Зазначений висновок обґрунтовує доцільність внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2008 р. № 1040 «Про затвердження Загального положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади»:

доповнити пункт 10 підпунктом 25 у такій редакції «25) проводить просвітницькі заходи задля підвищення рівня правової освіти населення регіону».

Література:

1. Про затвердження Загального положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2008 р. № 1040. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1040-2008-п#Text>

2. Публічне управління у сфері зайнятості в Україні у контексті євроінтеграції: проблеми, ефективність, інноваційність, результативність: колективна монографія / за наук. ред. д. держ. упр. Р. В. Войтович та К.В. Дубич. Київ, 2020. 480 с.

3. Баймуратов М.О. Публічна самоврядна (муніципальна) влада та громадянське суспільство: проблеми взаємозв'язку і взаємодії. *Актуальні проблеми держави права*. 2003. Вип. 21. С. 131-138

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-452-1-132>

ПРАКТИКА ЄСПЛ ЩОДО ЦИФРОВИХ ПРАВ ОСОБИ

Карташов Павло Ігорович

директор

Український фонд стартапів

Судова практика Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) протягом останнього десятиліття показує, як Страсбурзький суд зіткнувся з новими вимірами, застосуваннями та обов'язками щодо прав та «обов'язків і відповідальності», що впливають із здійснення свободи вираження поглядів в Інтернеті. Пошук у базі даних ЄСПЛ HUDOC, що поєднує ключові слова «свобода вираження поглядів» та «Інтернет»,